

som de er her, at i utilbørlig Grad, mener jeg, tager disse Erhverv gennem Prisaftaler en uforholdsmæssig Part og fordyrer derved Levemoden paa mange Maader. Landbruget derimod maa nøjes med Resten af den nævnte Indtægt, vi kan ikke ved Prisaftaler bestemme noget om, hvad England skal betale for vort Smør eller for vort Flæsk, eller hvad f. Eks. Czekoslovakiet eller Tyskland skal give for vort Kød o. s. v. Nej, alle de, der har med at gøre at lave Produktionsmidler eller har Del i Omsætningen, tager først, de bestemmer, hvad de vil have, og vi faar Resten.

Derfor viser det ærede Medlem Hr. Drachmanns Tal kun dette, at Haandværk, Industri og Handel tager mest og har derfor de største Indtægter, og Landbruget har de mindste. Men det kan jo, naar man ser paa det fra hele Landets Synspunkt, ser paa det nationaløkonomisk, ikke nægtes, at alle de andre tager deres væsentligste Fortjeneste paa Landbrugets Produktion. Det er jo væsentlig Jordens Afrøde her i dette Land, der bærer Landet økonomisk i fri Konkurrence med hele Verden, og Landbruget har hidtil hævdet Stillingen og har under vanskelige Forhold og siden Krigens Ophør øget sin Produktion, medens vor beskyttede Industri klager over, at dens Produktion aftager og Importen tiltager. Og det er jo meget beklageligt, at den ikke kan konkurrere, ikke vil anstrenge sig tilstrækkeligt for at konkurrere, men helst hygger sig bag de Toldmure, som den ligger bagved, og forlanger endog højere Told, mere Told. Men naar Landbrugserhvervet saaledes leverer de 86—87 pCt. af vor samlede Udførsel, og der deraf er i Behold en Nettoindtægt for Landet af 600—700 Mill. Kr. aarlig, maa man spørge, hvordan det da gaar til, at Landet alligevel næsten altid har et Underskud paa Handelsbalancen ogsaa nu. Der er et eneste Aar i en lang Aarrække, hvor der har været Overskud paa Handelsbalancen, det var i 1914, hvor der var et Overskud paa 62,4 Mill. Kr. Men i alle de andre Aar har der været Underskud, sædvanligvis 100—300 Mill. Kr. I Aaret 1919 var Underskuddet paa Handelsbalancen 1 653,9 Mill. Kr., i 1920 1 352,2 Mill. Kr. for saa at dale stærkt: i 1921 til 138,5 Mill. Kr. og i 1922 til 274 Mill. Kr., men saa stiger det igen; i første Halvdel af dette Aar, 1923, altsaa alene i Halvaaret, er Underskuddet 219 Mill. Kr. Det synes, som om denne Handelsbalance har nogen Indflydelse paa vor Kronens Kurs, hvad der vil være ganske naturligt, naar vi som nu har en Papir-

valuta. Hvis man ser paa Kronens Kurs i de Aar, jeg her har nævnt, saa er efter de store Underskud i 1919 paa 1 600 Mill. Kr. og i 1920 paa 1 300 Mill. Kr. i 1920 vor Kronens Værdi kun 59 pCt. af Pariværdien — altsaa i Forhold til Guld — for efter 1920 saa at stige lidt. I 1921 er den 66 pCt., og i 1922, efter at vi i 1921 har haft den rimelige Handelsbalance med et Underskud paa kun 138 Mill. Kr., stiger den til 81 pCt. for i Januar 1923 at være 74 pCt., og den kan vel nu i Oktober regnes at være nede paa 66 pCt. Der synes saaledes at være en virkelig Forbindelse mellem Handelsbalancen og Kronens Kurs.

Jeg har ved det, jeg her har anført, mener jeg, uomstødelig bevist, at det er ikke rigtigt at sige, at Landbruget er det saakaldte bærende Erhverv, for jeg har vist, at Landbruget er det bærende Erhverv. Men en anden Sag er, at man fra vore Køberes Side kan diktere os Priserne, og de, der omsætter vore Produkter eller laver vore Produktionsmidler, kan tage en saadan Part af Indtægten, at Landbrugets Indtægter alligevel bliver de mindste mellem Erhvervene gennemsnitlig taget. Skibsfarten indtjener vel ca. 100 Mill. Kr., det er noget forskelligt, det er ogsaa vanskeligt at faa det nøjagtigt oplyst. Men naar det er Tilfældet, at Landbruget giver et aarligt Netto-Overskud som nævnt paa 600—700 Mill. Kr., og Skibsfarten tjener en Sum som den, jeg har nævnt, og der ogsaa er andre Virksomheder, som tjener ind fra Udlandet, saa maa man spørge, synes jeg: Hvad er der i Vejen, hvad er der galt? Har vi en Dødvægt i Lasten? Er der Virksomheder, som kun lever paa andres Bekostning, eller hvori ligger Fejlen? Vi maa naturligvis ikke se bort fra det store Tab, Bankkrakket har forvoldt, og meget andet, uheldige Spekulationer o. s. v., og heller ikke maa vi se bort fra de Penge, der er gaaet ud af Landet til Sønderjyllands Overtagelse, men alligevel synes jeg, vi maa rejse det Spørgsmaal: Er vi et ødselt Folk, som ikke vil føle sit Ansvar i en vanskelig Tid? Det er aabenbart, at Tilvejebringelsen af en positiv Handelsbalance vil være af den største Vigtighed, især saa længe vi staar med en Papirvaluta, og jeg anser det afgjort for nødvendigt at faa standset den danske Kronens Fald. Jeg tror derfor, at vi skal tænke os meget nøje om, før vi blankt gaar til at forlænge Guldloven uden at stille nogen som helst Betingelse vedrørende dette Forhold; det Spørgsmaal skal jeg imidlertid ikke komme nærmere ind paa nu, men kun sige, at det er min Opfattelse,